

Voščilo BRALNI ZNAČKI za 60 let spodbujanja branja

Dragi mladi bralci s svojimi zavzetimi mentorji,

stopamo v nadvse pomembno sezono gibanja za dobro knjigo. V maju 2021 bo minilo 60 let, odkar so na Prevaljah prvič podelili 119 bralnih značk. V vseh nas je ponos, ker spodbujanje za branje dobrih knjig še vedno traja, saj nobeno motiviranje ni imelo tako dolge življenjske dobe, kot ga ima BRALNA ZNAČKA. Še posebej pa je pomembno, da plemenito kulturno gibanje ni v zatonu. Koronavirus je bil izziv – tudi za našega predsednika, pesnika Marka Kravosa. Ljubezni do branja ne more uničiti noben virus, je samo izziv za nove oblike dela, da se ohranja spodbujanje in - branje. Tako ne bomo nikoli pozabili besed, ki jih je izrekel Tone Pavček, pesnik za vse čase: Če ne bomo brali, nas bo pobralo!

Nekdanjo zamisel Umetniki sezone smo zaradi jubileja razdelili na več delov; že lani smo z imeni (Prežihov Voranc, Leopold Suhodolčan, Tone Partljič) mislili na praznik Bralne značke.

Prav je, da osvežimo štiri **STEBRE BRALNE ZNAČKE**:

Prof. Stanko Kotnik je bil prvi, ki je zamisel spravlil v življenje in skrbel za spoštovanje temeljev branja za bralno značko.

Pisatelj in slavist **Leopold Suhodolčan**, osrednja osebnost Bralne značke, je zamisel nadgradil in jo s svojim osebnim žarom širil po domovini in zamejstvu.

Pisatelj **Ivan Bizjak** je zasnoval Bevkovo bralno značko in tako spodbudil nastanek številnih bralnih značk, imenovanih po znanih osebnostih – predvsem pesnikih in pisateljih.

Prof. **Petra Dobrila** je zamisel, porojeno v Prežihovem svetu, širila kot pedagoška svetovalka, hkrati pa spodbudila Cicibanovo bralno značko v vsem slovenskem prostoru.

V rubriko **BRALNA ZNAČKA SKOZI ČAS** smo uvrstili naslednje osebnosti:

Pisatelj **FRAN SALEŠKI FINŽGAR** (9. II. 1871-2. VI. 1962 - 150-letnica rojstva) je avtor nekoč najbolj priljubljenega romana *Pod svobodnim soncem* – skoraj ni bilo Slovenca, ki ga ne bi prebral. Kaj pa danes?

Pisatelj **FRANCE BEVK** (17. IX. 1890-17. IX. 1970 - 50. obletnica smrti), v svojem času najbolj bran mladinski pisatelj; njegova obletnica rojstva in smrti (17. september) je dan zlatih knjig, začetek vsakoletnega branja za Bralno značko.

Dr. **KRISTINA BRENKOVA** (22. X. 1911-20. XI. 2009 - 10. obletnica smrti) je kot urednica in pisateljica pripomogla k spoznanju, da je za mlade bralce dobro le najboljše, širila je Prežihovo bralno značko in bila prevajalka še danes nadvse priljubljene *Pike Nogavičke* Astrid Lindgren. Po njej se imenuje tudi nagrada za najboljšo izvirno slovensko slikanico, ki jo podeljujejo 22. oktobra.

BRALNA ZNAČKA IN SODELAVCI OSREDNJEGA ODBORA:

Pisateljica **KAROLINA KOLMANIČ** (29. IX. 1930 - 90-letnica rojstva) je zaslužna za življenje Kranjčeve bralne značke tostran in onstran Prekmurja, bogatila ga je z lastnim pisateljskim delom.

Pesnica **NEŽA MAURER** (22. XII. 1930 - 90-letnica rojstva) je tudi kot urednica pedagoškega časopisa Prosvetni delavec širila zamisel o branju in ga bogatila z lastno poezijo.

Pisatelj **TO NE PARTLIJČ** (5. VIII. 1940 – 80-letnica rojstva) je 1997. leta za sedem let prevzel vodenje Bralne značke. V gibanje je vnesel svežino in hkrati potrdil, kako je vsem bralcem potreben tudi humor.

Pisatelj **SLAVKO PREGI** (9. IX. 1945 - 75-letnica rojstva) sodi v vrh ustvarjanja za mladi rod; je nekdanji predsednik in sedanji podpredsednik Bralne značke – poskrbel je, da se še danes širi zbirka Zlata bralka, zlati bralec – knjige za vse zlate bralke in bralce, ki so vseskozi ostali zvesti branju, in slikanice za prvošolce.

KNJIGA – VEZ MED BESEDILOM IN ILUSTRACIJO:

Ilustratorica **MARIJA LUCIJA STUPICA** (13. XII. 1950-28. V. 2002 - 70-letnica rojstva) je dala trajni pečat ilustraciji – bila je med prvimi, ki je razstavljala v Bologni – njeno delo je bilo zaznamovano z Levstikovo in Smrekarjevo nagrado ter z nagrado Prešernovega sklada.

Ilustrator **RUDI SKOČIR** (6. IV. 1951 - 70-letnica rojstva), nagrajen s Smrekarjevo nagrado, je bil mnogokrat ilustrator pobudniku Bevkove bralne značke Ivanu Bizjaku, ilustrator *Slovenskih pravljic*.

Pesnik **NIKO GRAFENAUER** (5. XII. 1940 - 80-letnica rojstva) je avtor nesmrtnega *Pedenjpeda*; ob številnih nastopih je širil tudi zanimanje za branje poezije.

Seveda pa nikakor ne bi bilo prav, če ne bi v branje priporočali vse tiste pesnike, pisatelje in ilustratorje, ki so bili v preteklem obdobju kakor koli NAGRAJENI ZA SVOJE DELO.

Naj za sklepno dejanje samo zaželim prijetno branje v novi bralni sezoni, zaznamovani z jubilejem; lahko začnete že 17. septembra 2020!

Jože Zupan, dolgoletni član osrednjega odbora in častni član Bralne značke.

Nagrajene mladinske knjige v letu 2019/2020

VEČERNICA ZA LETO 2018

Večernica je nagrada za najboljše izvirno mladinsko delo, ki je izšlo v preteklem letu.

Podeljuje jo časopisno-založniško podjetje Večer na tradicionalnem srečanju slovenskih mladinskih pisateljev Oko besede v Murski Soboti od leta 1997 dalje.

Za nagrado večernica za leto 2018 je žirija izbrala 5 nominirancev:

Andrej E. Skubic: [Babi nima več telefona](#). Ilustr. Tanja Komadina. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2018.

Igor Karlovšek: [Preživetje](#). Dob pri Domžalah: Miš, 2018. [PRIPOROČILNICA](#).

Feri Lainšček: [Ne](#). Maribor: Litera, 2018.

Vinko Möderndorfer: [Jaz sem Andrej](#). Ljubljana: Mladinska knjiga, 2018. [PRIPOROČILNICA](#).

Janja Vidmar: [Črna vrana](#). Ljubljana: Mladinska knjiga, 2018. [PRIPOROČILNICA](#).

Letošnji nagrajenec je pisatelj in prevajalec Andrej E. Skubic za knjigo *Babi nima več telefona*. Knjigo je ilustrirala Tanja Komadina.

NAGRADA KRISTINE BRENKOVE ZA IZVIRNO SLOVENSKO SLIKANICO 2019

Nagrado Kristine Brenkove za izvirno slovensko slikanico je zasnovala Zbornica knjižnih založnikov in knjigotržcev pri Gospodarski zbornici Slovenije (GZS), podeljujejo pa jo najlepši izvirni slovenski slikanici, in sicer 22. oktobra, na rojstni dan Kristine Brenkove.

V ožji izbor za nagrado se je uvrstilo 6 slikanic:

Andreja Peklar: [Luna in jaz](#). Ilustr.: **Andreja Peklar**. Ljubljana: KUD Sodobnost International, 2019.

Andrej Rozman Roza: [O začaranem žabcu](#). Ilustr.: **Zvonko Čoh**. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2019.

Lila Prap: [Ptiči?!](#). Ilustr.: **Lila Prap**. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2019.

France Prešeren: [Krst pri Savici](#). Ilustr.: **Damijan Stepančič**. Dob pri Domžalah: Miš, 2018.

Helena Kraljič: [Pod srečno zvezdo](#). Ilustr.: **Tina Dobrajc**. Jezero: Morfemplus: 2019.

Vesna Radovanovič: [Petelinček prebudi upanje](#). Ilustr.: **Kristina Krhin**. Murska Sobota: Ajda, IBO Gomboc, 2018. [PRIPOROČILNICA](#).

Nagrado Kristine Brenkove za izvirno slovensko slikanico je prejela Andreja Peklar za avtorsko slikanico *Luna in jaz*.
PRIZNANJE ZLATA HRUŠKA 2019

Priznanje zlata hruška podeljuje Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo, Mestna knjižnica Ljubljana. S priznanji zlata hruška želi Pionirska opozarjati na dobre mladinske knjige.

Priznanje se podeljuje v štirih kategorijah, v katerih so bili letos nagrajeni:

Feri Lainšček: [Prvotnost](#). Ilustr. Jure Engelsberger. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2018. – v kategoriji izvirna slovenska mladinska leposlovna knjiga;

Juraj Šebesta: *Pes pa v smeh*. Prev. Diana Pungeršič. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2018. - **v kategoriji prevedena mladinska leposlovna knjiga**; [PRIPOROČILNICA](#)

V kategoriji izvirna slovenska mladinska poučna knjiga nagrada ni bila podeljena.

Thiago De Moraes: *Atlas mitov*. Prev. Mojca Žnidaršič. Jezero: Morfemplus, 2018. – **v kategoriji prevedena mladinska poučna knjiga**.

DESETNICA 2020

Desetnico podeljuje sekcija za mladinsko književnost pri Društvu slovenskih pisateljev, in sicer za najboljše slovensko otroško ali mladinsko literarno delo v prozi ali poeziji. Za desetnico lahko kandidirajo le člani Društva slovenskih pisateljev, je torej stanovska literarna nagrada in se podeljuje za obdobje zadnjih treh let.

Žirija je na osnovi opravljenega izbora nominirala 10 avtorjev oz. njihovih literarnih del (avtorji so navedeni po abecednem redu):

Jana Bauer: *Ding dong zgodbe*. Ilustrirala Bojana Dimitrovski. Ljubljana: KUD Sodobnost, 2018.

Cvetka Bevc: *Božiček v ušesu*. Maribor: Založba Pivec, 2018.

Jure Jakob: *Tri vrane s platane: o živalih, otrocih in drevesih*. Ilustrirala Anja Jerčič Jakob. Dob pri Domžalah: Miš založba, 2018.

Gaja Kos: *Obisk*. Ilustrirala Ana Zavadlav. Ljubljana: Mladinska knjiga založba, 2019.

Vesna Radovanovič: *Petelinček se zaljubi*. Ilustrirala Kristina Krhin. Murska Sobota: Ajda, IBO Gomboc, 2017.

Andrej E. Skubic: *Babi nima več telefona*. Ilustrirala Tanja Komadina. Ljubljana: Mladinska knjiga založba, 2018. Knjiga je prejela tudi nagrado večernica 2019.

Cvetka Sokolov: *Bo res vse v redu?*. Ilustrirala Marta Bartolj. Dob pri Domžalah: Miš založba, 2019. [PRIPOROČILNICA](#).

Bina Štampe Žmavc: *Kraljična onkraj ogledala: pravljичnih devet in ena za nasmeh*. Ilustrirala Darka Erdelji. Maribor: Založba Pivec, 2019.

Anja Štefan: *Škratovske oči*. Ilustrirala Marjanca Jemec Božič. Ljubljana: Mladinska knjiga založba, 2018.

Jani Virk: *Brez imena*. Ljubljana: Mladinska knjiga založba, 2018.

Nagrado desetnica je prejela Jana Bauer za delo *Ding dong zgodbe*.

NOMINACIJE ZA ANDERSENOVO NAGRADO 2020

Med letošnjimi nominiranci za [Andersenovo nagrado](#) je tudi slovenski mladinski pisatelj **PETER SVETINA!**

Ostali nominiranci:

Pisatelji: María Cristina Ramos, Argentina; Bart Moeyaert, Belgija; Marie-Aude Murail, Francija; Farhad Hassanzadeh, Iran; Jacqueline Woodson, ZDA.

Ilustratorji: Isabelle Arsenault, Kanada; Seizo Tashima, Japonska; Sylvia Weve, Nizozemska; Iwona Chmielewska, Poljska; Elena Odriozola, Španija; Albertine, Švica.

Andersenovo nagrado sta prejeli: Jacqueline Woodson, ZDA in Albertine, Švica.

Petra Potočnik, strokovna sodelavka Društva Bralna značka Slovenije - ZPMS